

I Haven til Mosskovgaard ses for Tiden flere Dompapper, og formentlig finder vi en eller flere Reder med det første.

Halemejse (*Aegithalos c. caudatus*): Den 24. 5. 1948 fandtes en Halemejserede i en ca. 1½ Meter høj Rødgran i Afd. 36 (Skovfogedassistent P. GROVE-NIELSEN). Ungerne var næsten flyvefærdige.

JENS HVASS.

Overvintrende Gravænder (*Tadorna tadorna* (L.)).

En ret stor Flok Gravænder (*Tadorna tadorna*), vel et Halvhundrede Stykker, har overvintret ved Hofmansgave i Aar (1947-48). Størstedelen af Tiden holdt de til i det nordvestlige Hjørne af Odense Fjord, men sommetider forsvandt de for nogle Dage og slog sig da, efter hvad der er blevet mig meddelt, ned langs Kysterne af den nordlige Del af Hindsholm.

N. O. HOFMAN-BANG.

Broget Fluesnapper (*Ficedula h. hypoleuca* (Pall.) som Jordruget).

I Somren 1947 fik jeg forevist en meget interessant Redepacering af en Broget Fluesnapper (*Ficedula h. hypoleuca*), som jeg ikke har hørt eller læst tilsvarende om før. Det var i en Villahave i Hareskovby, hvor et Par havde bygget Rede paa en Stenhøj under en storbladet Plante og rugede paa 5 Æg. Der kom desværre ingen Unger paa Vingerne; antagelig har Ejerens store Schäferhund været Skyld deri.

OLE SØNDERHOUSEN.

ANMELDELSER

K. G. WINGSTRAND: Blodparasiter av malariatyp anträffade hos orre. Skogsfågelproblemet från en ny synsvinkel. — Skandinavisk Veterinär-Tidskrift 1947, p. 542—547. Uppsala 1948.

Ved Undersøgelse af Urfugle fra et Distrikt i Sverige, hvor der i de senere Aar var paavist en betydelig Tilbagegang i Antal af denne Art, fandtes i alle Eksemplarerne Parasitter i Blodet hørende til samme Gruppe som dem der fremkalder Malaria. De paagældende Parasitter (*Leucocytozoon*) er især farlige for Ungfugle, der efter at have faaet deres første Infektion ofte paadrager sig en akut Sygdom, der i mange Tilfælde er dødelig. Overlever imidlertid Fuglen Infektionens Virkninger, gaar Sygdommen over i et kronisk Stadium, der ikke synes at genere Fuglen særligt.

Forf. diskuterer i denne Forbindelse Muligheden af, at disse Parasitter kan være Aarsagen til Tilbagegangen i Skovhønsenes Antal i Sverige.

F. S.

RUDOLF SÖDERBERG: Hornborgasjöns öden som fågelsjö. Flyttfågelvägar över Vänern och sydvästra Sverige. (368 pp., 137 Tekstfig., 22 Kort). — NATUR OCH KULTUR, Stockholm 1947. Pris: 19.50 sv. Kr.; indb. 24.50 sv. Kr.

Den bekendte svenske Ornitholog RUDOLF SÖDERBERG har altid betragtet Undersøgelsen af Hornborgasjön, Vestsveriges eneste virkeligt betydelige Fuglesø, som sin Hovedopgave. Tidligere udgav han en meget omtalt Bog om denne Sø ("Hornborgasjön och dess fornsjöområde", Sth. 1932) og talrige mindre Afhandlinger, og nu har han sat Kronen paa Værket med dette store og vigtige Værk, som omfatter Resultaterne af næsten et halvt Hundrede Aars Virksomhed. Hornborgasjön, der oprindelig havde et meget rigt Fugleliv, har haft den Skæbne, at den gennem flere succesive Udtørnings- og Afvandingsarbejder er blevet forvandlet til en moseagtig Dannelse, kun med en lille Sørest, "Serpentina" i Midten. Denne for Fuglene fatale Udvikling, der først og fremmest skyldtes Hensynet til Regulering af Elven Flian, som afvander Søen, deles af Forf. i 5 Perioder, i Overensstemmelse med den vekslende Vandstand og Vegetationsforholdene, og Fuglelivet skildres i Tilknytning hertil, dog ofte, synes det, paa en noget for omstændelig Maade. Paa p. 59 opregnes de Aarsager, som betinger Svømmefugles Tilknytning til en Sø: 1. Topografien (Redepladser), 2. Ernæringsforhold, 3. Vegetationsforholdene (Tilgroning), 4. Sociale Aarsager (Hættemaagekoloniers Tilstedeværelse). Denne Inddeling er utvivlsomt rigtig, men en anden Aarsag burde være medregnet, naar de enkelte Arters Aftagen eller Tiltagen diskuteres, nemlig Klimaforholdene. Naar en Række Arter er forsvundet, og nogle indvandret til Hornborgasjön i de senere Aar, er det utvivlsomt ikke blot selve Søens ændrede topografiske Forhold, der har spillet en Rolle, men i mange Tilfælde ogsaa den nuværende Klimaændring, som jeg imidlertid ikke har set omtalt noget Sted i Bogen.

En af Forf.s Opdagelser, som han tidligere har gjort os bekendt med, er det store Vadefugletræk gennem Midtsverige, ofte af Arter, der som Strandhjejle, Præstekrave, Temmincksryle, Islandsk Ryle, Lille Kobbersnepe o. a., ellers udelukkende holder sig til Kysterne. Dette Fænomen sættes af SÖDERBERG i Forbindelse med det i Ishavstiden eksisterende Sund fra Østersøen til Kattegat, som netop gik gennem disse Egne. Fuglene skulde altsaa benytte de gamle Trækveje, til Trods for at Sundet ikke mere eksisterer, en Tanke som ikke lyder usandsynlig. I Bogens sidste Afsnit faar vi disse Forhold udmærket belyst og dokumenteret. Det ser ud til, at Hovedtrækvejene gaar langs Vänerns Kyster, der benyttes som Ledelinjer, og derfra om Efteraaret enten fra Mariestad over Land gennem Hornborgasjön og Mjörn ud til Göta Elv, eller over Kinnevik direkte mod Syd til Mjörn, eller endelig langs Dalbo Sjöns Kyster,

og Brandsfjärden ud til Göta Elv. En Afstikker gaar fra Hornborgasjön langs Västergötlands Elve ud til Klosterfjorden.

Det store Værk, som er ødselt udstyret med Fotografier, Diagrammer og Forf.s egne, yndefulde Sorttegninger er et værdigt Monument over Hornborgasjöns Saga og samtidigt et smukt Minde over et livslangt, uegennyttigt Arbejde.

F. S.

TAGE LA COUR: Fuglereder. Med Tegninger af FALKE BANG. (44 pp., mange Tekstfig.). — FORUM, København 1948. Pris: 9.75 Kr.

Et lille, behændigt skrevet Essay om baade vore hjemlige og mere ejendommelige eksotiske Fugles Redebygning, udstyret med smukke Vignetter af FALKE BANG. Vi hører bl. a. om kolonirugende Fugle, Sangfuglereder og Redekasser, og selv et Afsnit om Fugleredernes Filosofi mangler ikke. Bogen er, som altid fra Forlaget Forum, typografisk udadledig, og egner sig fortræffeligt som Gavebog og som Propaganda for Fuglestudiet.

F. S.

A. G. DRACHMANN: Hvad var det for en Fugl? Med Illustrationer af HARRY HJORTAA. 2den Udg. (64 pp., 14 Tekstfig., 4 Farvetavler). — HIRSCHSPRUNG, København 1948. Pris: 6.50 Kr., indb. 8.50 Kr.

Bibliotekar DRACHMANN'S lille Fuglebog, der udkom før Krigen, har været saa efterspurgt, at der nu er kommet en ny Udgave. Det er et originalt og ganske upretentivt Forsøg paa at skildre de almindeligste Fugle for de Interesserede, som ved at have et Foderbrædt i deres Have eller ved "en Skærsommerdag at gaa Tur i Skoven" faar Lyst til at vide, hvad det egentlig er for Fugle, de ser. Den er saaledes skrevet for de første Begyndere, og Forf. indrømmer, at han selv er Begynder, men netop derfor ser han med friske Øjne paa Fuglene, og hans kortfattede Beskrivelser er ofte fikse og rammende. Lydgengivelserne er unægtelig pudsige og alligevel bedre end saa meget andet, man har set i denne Genre. Selv om det er noget magre Oplysninger de ornithologisk hungrende modtager gennem dette Opusculum, saa skal det nok opfylde sit Formaal, at give mange Lyst og Interesse for Fuglestudiet. De medfølgende Farvetavler er reproduceret i for grovt Net i Forhold til den kraftige Formindskelse, men de er anvendelige, hvilket er mere end man kunde sige om dem i 1ste Udgave.

F. S.

VIKING FONTAINE: Göteborgs Naturhistoriska Museums ringmärkningar av flyttfåglar under 1946. — Göteborgs Musei Årstryck 1947, p. 82—106. Göteborg 1948.

Efter at SUNE SWÄRD har forladt Naturhist. Museet i Göteborg, møder den nye Assistent, V. FONTAINE, nu op med den aarlige Ringmærknings-Bulletin, holdt i den samme udmærkede Stil som sin lange Række af For-gængere. Ialt er over 14.000 Fugle mærket i 1946. De vigtigste Genfangerster er de følgende: Broget Fluesnapper (*Muscicapa hypoleuca*) fra Belgien og Spanien, Blaa Kærhøg (*Circus cyaneus*) fra Sydfrankrig, Taarnfalk (*Falco tinnunculus*) to fra Spanien (Madrid og Alicante),

Spurvehøg (*Accipiter nisus*) to fra Sydfrankrig (Haute Savoie og Aude), Fiskeørn (*Pandion haliaëtus*) to fra Norditalien, en fra Alexandria i Ægypten, Rødben (*Tringa totanus*) fra Nordfrankrig allerede 1. Sept., Graagaas (*Anser anser*) fra Salamanca i Spanien, Sangsvane (*Cygnus cygnus*) mærket som Vinterfugl ved Hålsingborg, fundet i Juni i Rusland ved Hvidehavet, Skeand (*Spatula clypeata*) fra Valencia i Spanien, Rovterne (*Hydroprogne caspia*) fra Italien, Fjordterne (*Sterna hirundo*) fra Cape Town. Det indholdsrige Skrift indeholder imidlertid mange andre interessante Genfangster, som der ikke her kan gaas ind paa. F. S.

MAGNUS DEGERBØL: Dyrelivet. Landet mod Nordvest — Thy og Vester Han Herred, p. 19—38, 16 Tekstfig. Forlaget BAUTA, København 1947.

En udmærket Beskrivelse af disse ogsaa ornithologisk saa interessante Egne, skildret med Friskhed og Indlevelse. Blandt Pattedyrene er det især interessant at høre om de Arter, der som Muldvarpen og den Brune Rotte endnu i vore Dage ikke har erobret hele Landsdelen men stadig breder sig. Omtalen af Fuglelivet indtager en væsentlig Del af Artiklen; af Interesse er især hidtil upublicerede Iagttagelser paa det store Vildtreservat ved Hansted. Disse svarer dog nøje til de Iagttagelser, som i Mellemtiden er offentliggjort her i Tidsskriftet (D. O. F. T. 41, 1947, p. 186).

F. S.